

ปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาบ้าของทหารกองประจำการกองบิน 41 จังหวัดเชียงใหม่*

ร.อ.หญิงดาริกา นวลศิริ**

รศ.ณรงค์ ฌ เชียงใหม่***

อาจารย์ ดร.จิตติมา กัตถัญญ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาบ้าของทหารกองประจำการกองบิน 41 จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างคือทหารกองประจำการพลัดที่ 1 ปีพ.ศ.2554 กองบิน 41 จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 54 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

ปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาบ้าของทหารกองประจำการมากที่สุดคือปัจจัยทางด้านสังคมพบว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลมากที่สุดที่นำไปสู่การเสพยาบ้าร้อยละ 53.7 และพบว่าการสูบบุหรี่และดื่มสุราเป็นสิ่งที่ทำให้ง่ายต่อการคิดเสพยาบ้าเนื่องจากพบว่าทหารกองประจำการที่เสพยาบ้ามีประวัติสูบบุหรี่และดื่มสุราร้อยละ 98.1 และ 96.3 ตามลำดับ ด้านปัจจัยครอบครัว พบว่า บุคคลในครอบครัวไม่มีเวลาให้ ส่งผลให้มีความเสี่ยงในการเสพยาบ้าเนื่องจากพบว่าบิดามารดามีอาชีพรับจ้างมากที่สุด บิดาร้อยละ 42.6 ส่วนมารดาร้อยละ 33.3 และพบว่า บุคคลใดมีสามปัจจัยเชื่อมโยงกัน ก็จะส่งผลให้พบว่ามีความเป็นไปได้ที่จะนำไปสู่การเสพยาบ้ามากขึ้น

นอกจากนี้ ยังพบว่า การที่ได้เข้ามาเป็นทหารกองประจำการมีผลที่ค่อนข้างมากในการเปลี่ยนทัศนคติและแรงจูงใจที่จะเลิกเสพยาบ้าของทหารกองประจำการมีสูงมากขึ้น รวมถึงการที่ต้องอยู่ในกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆของทหารช่วยให้สามารถเลิกเสพยาบ้าได้

คำสำคัญ : แอมเฟตามีน, ทหารกองประจำการ

Factors Influencing Amphetamine Abuse in The Enlisted Men of Wing 41

*วิทยานิพนธ์หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2554

**นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

***รองศาสตราจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (ที่ปรึกษา)

**** อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

Changmai Province

Flt.Lt. Darika Nualsiri

Assoc. Prof. Narong Na Chiangmai

Lecture Dr. Jitima Katonyoo

Abstract

This research aims to examine factors affective amphetamine addiction of enlisted men in Wing 41, Chiang Mai. The samples included 54 persons. The tool applied for data collection was a questionnaire created by the researchers. The researcher collected the information personally.

The result suggested that the factor that mostly affected to amphetamine addiction of stationed airmen was social factor. It was found that friends had the highest influence that lead to amphetamine addiction, 53.7%. It was found that smoking and drinking alcohol contributed to amphetamine addiction since addicted airmen had smoking and drinking background at 98.1 and 96.3 percent respectively. About family factor, it was found that the lack of attentiveness of family members increased the risk of amphetamine addiction since this was mostly found in the families that the parents were employees, namely father 42.6% and mother 33.3%. These three factors are related. If the three factors support each other, it will possibly lead to amphetamine addiction. Enlisted men has positive in that the attitude to quit taking amphetamine of them increases. In addition, military regulations help them stop taking amphetamine.

KEYWORDS : amphetamine , enlisted men

บทนำ

ยาบ้า เป็นยาอันตรายที่เสพติดแล้วทำให้ติดเป็นนิสัยหรือเรียกว่าติดยาทางจิตใจ (psychological) ได้โดยง่ายและผู้เสพมักเพิ่มขนาดและความถี่ของการเสพอย่างรวดเร็ว ยาบ้ามีฤทธิ์ในทางกดประสาทในสมองส่วนซีรีบัล ทำให้ความคิดความอ่านผ่องใส สมองและร่างกายไม่มีความเหน็ดเหนื่อย ผลของยาทำให้เส้นโลหิตแดงตีบตัน อาจทำให้ความดันสูง เกิดการเต้นที่ผิดปกติของหัวใจและไม่เป็นจังหวะ ก่อให้เกิดความผิดปกติของระบบทางเดินหายใจและระบบทางเดินหายใจ ส่วนผลกระทบทางด้านจิตใจส่งผลให้จิตเสื่อมอาจถึงขั้นเป็นโรคจิตได้ ยาบ้า นับว่าเป็นภัยที่คุกคามทั้งระดับครอบครัว ระดับชุมชนและระดับประเทศ เหตุผลหลักที่มีผลต่อการตัดสินใจในการใช้ยาบ้าเพราะความเข้าใจที่ว่า “ใช้แล้วไม่ติด” สามารถทำงานได้นานมีประสิทธิภาพ และมีความบันเทิงสนุกสนานในกลุ่มเพื่อนเป็นอย่างมากจึงทำให้ฐานของการขยายตัวของปัญหา ยาบ้ากระจายเข้าทุกกลุ่มอาชีพและกลุ่มอายุต่าง ๆ มากกว่าทุกประเภทของยาเสพติดชนิดอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ทหารกองประจำการหรือที่เรียกกันทั่วไปว่าทหารเกณฑ์ เป็นกลุ่มวัยรุ่นชายที่มีอายุระหว่าง 21 – 25 ปี ที่ถูกเรียกตัวมารับใช้ชาติเป็นเวลา 2 ปี โดยทำหน้าที่ของทหารในเหล่าต่างๆตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย การเข้ามาเป็นทหารกองประจำการจะต้องมีการฝึกทหารเป็นหลัก ต้องมีกฎเกณฑ์ต่างๆที่ต้องปฏิบัติเพื่อให้อยู่ในระเบียบวินัยของทหารอย่างเคร่งครัด เมื่อครบวาระ 2 ปี ก็จะถูกปลดประจำการ ทหารกองประจำการของกองบิน 41 ได้มีการสำรวจโดยใช้วิธีการสอบถามและการตรวจปัสสาวะเพื่อหาสารเสพติด ผลการสำรวจผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดพบว่าทหารกองประจำการปี 2550 ผลัด 1 จำนวน 162 คน มีประวัติเสพยาเสพติด 130 คน คิดเป็น 80.20 % ทหารกองประจำการปี 2551 ผลัด 2 จำนวน 156 คน มีประวัติเสพยาเสพติด 73 คน คิดเป็น 46.79 % ทหารกองประจำการปี 2552 ผลัด 1 จำนวน 152 คน มีประวัติเสพยาเสพติด 77 คน คิดเป็น 50.99 % และ ทหารกองประจำการปี 2552 ผลัด 2 จำนวน 154 คน มีประวัติเสพยาเสพติด 84 คน คิดเป็น 54.54 % ทหารกองประจำการปี 2553 ผลัด 1 จำนวน 165 คน มีประวัติเสพยาเสพติด 91 คน คิดเป็น 55.15 % โดยพบว่าสารเสพติดที่ใช้มากที่สุดคือยาบ้า และจากผลการรายงานการสำรวจผู้เสพและผู้ติดยาเสพติดนี้ พบว่าจำนวนของทหารกองประจำการที่มีประวัติติดยาเสพติดนั้นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

กลุ่มของทหารกองประจำการถือว่าเป็นกลุ่มบุคคลที่ทรัพยากรที่เป็นหลักสำคัญของชาติบ้านเมือง เพราะหากทหารที่มีหน้าที่รับใช้ชาติหรือเรียกกันว่าเป็นรั้วของชาตินั้น หันไปหลงมัวเมากับยาเสพติดแล้ว อาจทำให้ผู้ก่อการร้ายทั้งในและนอกประเทศเกิดความฮึกเหิมไม่เกรงกลัวในศักยภาพของทหารไทย เพราะว่าทหารที่ติดสารเสพติดคงไม่มีประสิทธิภาพหรืออานุภาพในการป้องกันประเทศเท่าที่ควร ประเทศชาติก็จะมีปัญหาในเรื่องของความมั่นคงตามมา จากการศึกษาค้นคว้าในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าส่วนมากมีการศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่การเสพยาบ้าในกลุ่มของนักเรียน นักศึกษาเป็นส่วนใหญ่แต่ยังไม่พบการศึกษาวิจัยในกลุ่มของทหาร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในปัจจัยต่างๆที่ส่งผลให้ทหารกองประจำการเสพยาบ้า เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนในการป้องกัน การใช้ยาเสพติดของทหารกองประจำการและวางแผนในการ

บำบัดรักษาในรายที่คิดยา อีกทั้งเพื่อป้องกันการหวนกลับไปเสพยาใหม่อีกครั้งหลังจากปลดประจำการ เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุขและคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป อีกทั้งเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก สามารถนำข้อมูลจากการทำวิจัยมาปรับปรุงแก้ไข และป้องกันปัญหาการเสพยาเสพติดให้เกิดผลดียิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเสพยาบ้าของทหารกองประจำการ ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสังคม
2. เพื่อศึกษาสภาพการเสพยาบ้าของทหารกองประจำการเกี่ยวกับวิธีการเสพยาบ้า ระยะเวลาในการเสพยาบ้า

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ทหารกองประจำการพลัดที่ 1 ปี 2554 ของกองบิน 41 จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีประวัติการเสพยาบ้าและตรวจไม่พบสารเสพติดในปัสสาวะประเภทยาบ้า 16 คน และที่มีผลการตรวจปัสสาวะพบสารเสพติดประเภทยาบ้าจำนวน 38 คน รวม 54 คน

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 1 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยทำการสร้างขึ้นเอง โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแล้ว ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนพี่น้อง สถานภาพของบิดามารดา รายได้ของครอบครัว อาชีพก่อนเป็นทหารกองประจำการ ประวัติสูบบุหรี่ ประวัติดื่มสุรา ประวัติเสพยาบ้า

ตอนที่ 2 ปัจจัยในการตัดสินใจเสพยาบ้า เป็นการสำรวจทัศนคติเกี่ยวกับยาบ้า ในด้านการรับรู้ถึงโทษที่เสพยาบ้า การรับรู้เกี่ยวกับการตัดสินใจเสพยาบ้า การรับรู้ความสามารถของตนเอง ทัศนคติที่มีต่อตนเอง ครอบครัวและสถานที่ทำการฝึกทหาร โดยผู้วิจัยได้ออกแบบคำถามเป็นลักษณะแบบวัด มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีทั้งข้อความทั้งทางบวกและทางลบประกอบกัน มีจำนวนทั้งสิ้น 26 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก การสัมภาษณ์ในกรณีของทหารกองประจำการกลุ่มตัวอย่างที่มีประวัติเสพยาบ้าเป็นเวลานานหรือเมื่อเลิกเสพยาแล้วกลับมาเสพยาใหม่อีกครั้ง

การเก็บรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดยทำหนังสือยินยอม เข้าร่วมการวิจัยให้กลุ่มตัวอย่างรับทราบและเซ็นยินยอมเป็นลายลักษณ์อักษรและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปส่วนบุคคล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลปัจจัยที่เกี่ยวข้องปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านครอบครัว นำมา คำนวณหา ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่าง มีเจตคติที่ดี ในการที่จะเลิกเสพยาบ้า ในขณะที่เข้ามาเป็นทหารกองประจำการและหลังจากที่ปลดประจำการ ความคิดเห็นอยู่ในระดับที่จริงมาก ในเรื่องเมื่อเข้ามาเป็นทหารกองประจำการแล้วสามารถทำให้เลิกเสพยาบ้าได้ จะเลิกเสพยาบ้าหลังจากเข้ามาเป็นทหารกองประจำการ เมื่อปลดประจำการสามารถใช้ชีวิตโดยปราศจากยาบ้าและสารเสพติดอื่น ในเรื่องของความรู้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับจริงปานกลางที่ยาบ้าหากเสพเป็นครั้งคราวไม่ทำให้ติดเหมือนยาเสพติดอื่น และยาบ้าหากถูกจับกุมจะไม่มีโทษหนักเท่ายาเสพติดอื่น ในด้านการรับรู้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับจริงเล็กน้อยที่ปัจจุบันสังคมไทย การเสพยาบ้าแทบเป็นเรื่องปกติในกลุ่มวัยรุ่น

2. ปัจจัยด้านครอบครัวพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่จริงมากที่สุดที่กลุ่มตัวอย่างรู้สึกผิดต่อครอบครัว คนรัก เมื่อนักเลงเหล่านี้รู้ว่าเสพยาบ้า มีความคิดเห็นจริงเล็กน้อยที่ การที่มีครอบครัวไม่อบอุ่น แยกแยก ไม่มีเวลาให้กันส่งผลให้เสพยาบ้า และบุคคลในครอบครัวมักทำให้ไม่สบายใจอยู่เสมอ กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่ไม่จริงเลยที่การที่บุคคลใกล้ชิดเสพยาบ้านั้นมีส่วนในการทำให้ตัดสินใจเสพยาบ้า

3. ปัจจัยด้านสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นในระดับจริงมากที่สุดที่รู้สึกอับอายกับบุคคลต่างๆ ในสังคมเมื่อรู้ว่าเสพยาบ้า เมื่อกลับออกไปเยี่ยมบ้านหากเพื่อนชักชวนให้เสพยาบ้าสามารถปฏิเสธได้ การที่เป็นทหารแล้วเสพยาบ้าอาจส่งผลให้ได้รับโทษหนักจากผู้บังคับบัญชา มีความคิดเห็นในระดับจริงปานกลางที่เพื่อนมีอิทธิพลมากที่สุดในการส่งเสริมให้เสพยาบ้า กลุ่มเพื่อนมักมีการชักชวนให้ เสพสารเสพติดอยู่เสมอ การซื้อยาบ้ามาเสพในจำนวนเล็กน้อยไม่ค่อยเสี่ยงในการถูกจับกุมดำเนินคดี กฎหมายและการจับกุมของตำรวจในปัจจุบันยังหละหลวมอยู่มาก เพื่อนในกลุ่มมักให้การยอมรับว่าเป็นคนจริงและเก่งหากให้ทดลองแล้วเสพยาบ้าตามกลุ่มเพื่อน มีความคิดเห็นในระดับจริงเล็กน้อยที่ กฎระเบียบวินัยของทหารการฝึกทหาร ส่งผลให้เกิดความเครียดและนำไปสู่ การเสพยาบ้าได้ และ ในชุมชนมีผู้เสพยาบ้ามากเลยมีผลทำให้เกิดเสพยาบ้าตามคนในชุมชน

อภิปรายผล

1. ปัจจัยด้านครอบครัว พบว่าบุคคลที่มีแรงใจหรือแรงบันดาลใจที่จะทำให้ทหารกองประจำการได้ คือ บิดามารดามากที่สุด สัมพันธ์กับความคิดเห็นที่ว่าทหารกองประจำการรู้สึกผิดต่อครอบครัว คนรัก เมื่อบุคคลเหล่านี้รู้ว่าตนเองเสพยาบ้า ประกอบกับบิดาและมารดาของกลุ่มประชากรมีอาชีพ รับจ้างมากที่สุด บ่งบอกว่าการที่ครอบครัวไม่ค่อยมีเวลาจากการทำงานก็ส่งผลให้เสพยาบ้าได้ แสดงให้เห็นว่าครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการที่จะเป็นแรงผลักดัน แรงกระตุ้น แรงใจที่จะทำให้ทหารกองประจำการเลิกเสพยาบ้าได้เป็นอย่างมาก ครอบครัวจึงเป็นอีกหน่วยทางสังคมที่สำคัญ และมีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนรู้ การอบรม ขัดเกลาให้สมาชิกครอบครัวเป็นสมาชิกของสังคมอย่างสมบูรณ์

2. ปัจจัยด้านสังคม พบว่าเพื่อนมีอิทธิพลต่อการนำไปสู่การเสพยาบ้ามากที่สุด ร้อยละ 53.7 และจากการสัมภาษณ์พบว่าเพื่อนเป็นบุคคลที่ชักนำให้ทดลองเสพยาบ้ากันทุกคน และบุคคลที่ติดยาบ้ามักมีการชอบสังสรรค์กับเพื่อนฝูง ร้อยละ 35.2 สอดคล้องกับคำถามเชิงลึกที่ให้ข้อมูลว่าเพื่อนเป็นผู้ชักนำให้วนกลับมาเสพยาบ้า แสดงว่าการคบเพื่อนมีส่วนที่จะผลักดันให้ไปในทางที่บวกและลบได้อย่างหนึ่ง ประกอบกับการที่กลุ่มตัวอย่างอยู่ในกลุ่มเพื่อนทหารกองประจำการที่ไม่เสพยาบ้า และมีความตั้งใจที่จะเลิกยาบ้าเป็นจำนวนที่มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่คิดเลิกเสพยาบ้าอย่างเห็นได้ชัด จึงทำให้เลิกเสพยาบ้าได้ รวมไปถึงการอยู่ในระเบียบวินัยของทหาร การอยู่ภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับที่เข้มงวด การมีผู้บังคับบัญชาคอยดูแลอย่างใกล้ชิด การมีบทลงโทษที่ชัดเจนส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างเลิกเสพยาบ้าได้มากขึ้น

3. สภาพการเสพยาบ้าของทหารกองประจำการเกี่ยวกับวิธีการเสพยาบ้า พบว่าทหารกองประจำการมักเสพยาบ้าโดยวิธีการสูบควันหรือไอระเหยร้อยละ 94.4 วิธีที่นิยมมากที่สุด ได้แก่ วิธีสูบ หมายถึง การใช้หลอดสูบเอาควันที่ได้จากการเผาไหม้เม็ดยาเข้าทางปากคล้ายกับการสูบบุหรี่ ซึ่งวิธีนี้เป็นวิธีที่มีอันตรายต่อร่างกายอย่างยิ่ง เพราะตัวยาจะออกฤทธิ์ต่อร่างกายอย่างรุนแรงและรวดเร็วกว่าวิธีการเสพยาในรูปแบบอื่นๆ การเสพยาเข้าสู่ร่างกายในระยะแรกจะออกฤทธิ์ทำให้ร่างกายตื่นตัว หัวใจเต้นเร็ว ความดันโลหิตสูง ใจสั่น ประสาทตึงเครียด แต่เมื่อหมดฤทธิ์ยาจะรู้สึกอ่อนเพลียมากกว่าปกติ ประสาทล้า ทำให้การตัดสินใจช้าและผิดพลาด เป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงได้ ถ้าใช้ติดต่อกันเป็นเวลานานจะทำให้สมองเสื่อม เกิดอาการประสาทหลอน เห็นภาพลวงตา หวาดระแวง คลุ้มคลั่ง เสียสติ เป็นบ้าอาจทำร้ายตนเองและผู้อื่นได้ หรือในกรณีที่ได้รับยาในปริมาณมาก (Overdose) จะไปกดประสาท และระบบการหายใจ ทำให้หมดสติ และถึงแก่ความตายได้

3. แนวทางในการป้องกันการกลับไปเสพยาบ้าของทหารกองประจำการคือ การมีกฎระเบียบวินัยที่เข้มแข็ง การเข้ามาเป็นทหารกองประจำการทำให้พวกเขารู้ความสามารถของตนเองว่ามีหน้าที่ในการดูแลและป้องกันประเทศชาติจากศัตรู การฝึกที่หนัก ความเข้มงวดในการฝึกและการมีระเบียบวินัยในตนเอง รวมทั้งการตั้งความหวังในการที่จะเลิกเสพยาบ้าขณะที่เข้ามาเป็นทหารกองประจำการและหลังจากที่ปลด

ประชากร ตรงกับความคิดเห็นที่สัมพันธ์กับการที่ผู้บังคับบัญชาที่ทหารให้ความเกรงกลัวในบตทงไทย และกลัวได้รับโทษจากผู้บังคับบัญชาเมื่อทราบว่ตนเองเสพยาบ้าร้อยละ 48.2

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การที่บุคคลมีความรู้ที่ดี มีการรับรู้ที่ดี มีเจตคติที่ดี จะช่วยให้อลดความเสี่ยงในการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด
2. ครอบครัวเป็นหน่วยสำคัญที่จะช่วยลดความเสี่ยงในการเข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือหันกลับไปเสพยาซ้ำ ดังนั้นควรให้อครอบครัวได้มีส่วนร่วมในการแก้ไข ให้กำลังใจแก่ผู้ที้อคิดจะเลิกเสพยาเสพติดและป้องกันกรหวนกลับมาเสพซ้ำ
3. การอยู่ในสังคมที่ดี การเลือกคบเพื่อนก็จะมีส่วนช่วยให้ไม่กลับไปเสพยาซ้ำได้
4. การมีกฎระเบียบ ข้อบังคับ บตทงไทยที่ชัดเจน ทำให้บุคคลเกรงกลัวในบตทงไทยที้อเกิดขึ้นกับตนได้ เจ้าหน้าที่มีการกวดขัน หรือการมีกฎหมายที่เข้มงวดมากกว่าเดิม การเสพยาเสพติดก็จะลดลง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยแบบเจาะลึกในด้านใดด้านหนึ่งเช่นด้านของอิทธิพลเพื่อน ด้านความสัมพันธ์ภายในครอบครัว เพื่อจะได้ข้อมูลที้อลึกซึ้งมากยิ่งขึ้นในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล นอกจากการตอบแบบสอบถามแล้ว ควรมีการสังเกตพฤติกรรมร่วมด้วย
2. ควรมีการทดลองทำกิจกรรมกลุ่มทั้งในรายที้อไม่มีประวัติเสพยาและไม่เสพยา และนำผลการทดลองมาเปรียบเทียบกันว่มีความแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
3. ควรมีการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นทหารเหล่าอื่นๆ เช่นทหารบก ทหารเรือร่วมด้วย ว่มีปัจจัยที่เหมือนหรือต่างกับที้อวิจัยได้ทำมาแล้ว

รายการอ้างอิง

- กองสารวัตรนักเรียน กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2536). ปัจจัยที้อมีอิทธิพลต่อการใช้อสารเสพติดในกลุ่มนักเรียนไทย. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ.
- บรรเลง ตั้งโกคานนท์. (2543). ปัจจัยที้อนำไปสู่การเสพยาบ้าของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคเชียงใหม่. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการส่งเสริมสุขภาพ. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภาวิณี อยู่ประเสริฐ (2540). ปัจจัยที้อมีอิทธิพลต่อการใช้อสารเสพติดของนักเรียนวัยรุ่นนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย.
